Raportti Nuorten parlamentin toiminnasta 2015–2016

Sisältö

Johdanto

Nuorten parlamentin toiminnan koordinointi

Toiminta vuonna 2015
- **Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 28.1.2015**
- **Nuorten parlamentti -kerhoille tarkoitettu materiaali**
  - *Toimittajaoppilaan tehtäväpaketti*

Toiminta vuonna 2016
- **Nuorten parlamentin istuntopäivä 15.4.2016**
  - **Valmistautuminen Nuorten parlamentin istuntopäivää varten**
  - **Istuntopäivä**
  - **Täysistuntoon lähettyjen kysymysten ja ajankohtaiskeskustelussa pidettyjen puheenvuorojen tarkastelua**
  - *Nuorten parlamentin istuntoa 2016 varten lähetetyt suulliset kysymykset*
    - *Äänestys päiväjärjestykseen valittavista kysymyksistä*
    - *Suullisista kysymyksistä nousee esille nuorten kokemat uhkat*
    - *Valtion menojen säästämistä tarkasteltiin useasta näkökulmasta*
    - *Turvapaikanhakijat ajankohtaisena yhteiskunnallisena teemana*
    - *Työllisyyteen ja terveyteen liittyvät teemat kestosuosikkeja*
  - *Nuorten parlamentin ajankohtaiskeskustelu nuorten hyvinvoinnin tekijöistä ja nykytilasta*

Nuorten eduskunta -verkkosivuston uudistus

Nuorten parlamentin toiminnan tiedotus

Nuorten parlamentin toiminnan arviointia

Summary

LIITE 1 Nuorten parlamenttiin 2016 ilmoittautuneet koulut vaalipiireittäin
LIITE 2 Nuorten parlamentin istuntopäivän ohjelma

Johdanto

Nuorten parlamentti -toiminta on suunnattu peruskoulun yläluokkien oppilaille. Toiminnan tavoitteena on innostaa koululaisia osallistumaan ja vaikuttamaan asioihin, jotka ovat nuorille tärkeitä. Toiminta on jatkunut jo vuodesta 1998.

Nuorten parlamentti -toimintaa toteutetaan eduskunnan ja Kehittämiskeskus Opinkirjon yhteistyönä. Valtaosa Nuorten parlamentin toiminnasta tapahtuu yläkoulujen parlamenttikerhoissa. Kohokohtana on joka toinen vuosi eduskunnassa järjestettävä Nuorten parlamentin täysistunto, joka toteutetaan suullisena kyselytuntina. Lisäksi järjestetään kerholaistilaisuuksia ajankohtaisista yhteisunnallisista aiheista.

Tämä raportti kokoaa Nuorten parlamentti -toiminnan tapahtumat vuosina 2015–2016. Raporttiin on kirjattu Nuorten parlamentin täysistunnon kulku keväällä 2016 sekä muut tilaisuudet, tapahtumat ja toiminta pääpiirteittäin. Raporttiin sisältyy Nuorten parlamentin istunnon 2016 suullisten kysymysten koonti ja arviointi sekä istunnon ja muun Nuorten parlamentti -toiminnan kokonaisarvioinnin tulosten läpikäynti.

Nuorten parlamentti –työryhmän kokoonpano 2015-2016:

johtava tietoasiantuntija Kristiina Hakala, Eduskunnan kirjasto, puheenjohtaja

erityisasiantuntija Tiina Karhuvirta, Kehittämiskeskus Opinkirjo, sihteeri

tiedottaja Aki Asola, eduskuntatiedotus, jäsen

tutkija Joni Krekola, Eduskunnan kirjasto, jäsen

erityisasiantuntija Marjo Kenttälä, Kehittämiskeskus Opinkirjo, jäsen, 31.8.2015 asti

erityisasiantuntija Tiina Rytkölä, Kehittämiskeskus Opinkirjo, jäsen, 1.9.2015–31.7.2016

toiminnanjohtaja Minna Riikka Järvinen, Kehittämiskeskus Opinkirjo, jäsen, 1.8.2016 alkaen.

Nuorten parlamentin toiminnan koordinointi

Nuorten parlamentti -toimintaa suunnitellaan ja koordinoidaan yhteistyössä eduskunnan ja Kehittämiskeskus Opinkirjon kesken. Tämä toteutuu Nuorten parlamentti -työryhmässä. Työnjako ja vastuut on sovittu erikseen. Kehittämishankkeita varten voidaan kutsua koolle myös erillisiä työpajoja.

Keskeisimpinä toimintamuotoina ovat yläkoulujen parlamenttikerhot 8.- ja 9.-luokkalaisille, kerholaistilaisuudet, erilaiset muut tapahtumat sekä joka toinen vuosi järjestettävä Nuorten parlamentin täysistunto.

Eduskunnan ja Kehittämiskeskus Opinkirjon välistä Nuorten parlamentti -yhteistyötä koskeva muistio päivitettiin ajan tasalle vuoden 2016 lopulla. Yhteistyö jatkuu entisen kaltaisena. Nuorten parlamentti -toiminnan kehittämistä koskeva keskustelu aloitettiin syksyllä 2016 pohtimalla kehittämistyön toteutustapoja. Varsinainen kehittämisideointi siirtyy vuoden 2017 puolelle.

Myös Nuorten parlamentin työryhmän toimikausi päättyi vuoden 2016 lopussa. Uusi työryhmä nimettiin vuosiksi 2017–2020.

Toiminta vuonna 2015

Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 28.1.2015

Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus Verkko ja sananvapaus järjestettiin yhteistyössä Päivälehden museon kanssa. Tilaisuus liittyi Eläköön tasavalta! K.J. Ståhlberg 150 vuotta -juhlaseminaariin.

Nuorten kanssa pohdittiin erityisesti, mitä sananvapaus merkitsee sähköisen tiedonvälityksen maailmassa. Kerholaistilaisuus alkoi Päivälehden museossa ja päättyi Sanomataloon. Kaius Niemi, Anna-Maja Henriksson ja Kai Ekholm esittivät kukin puheenvuoron. Nuorten puheenvuoron "Vapautta, vastuuta, WhatsAppia ja Instagramia" piti Hanna Puntila Anna Tapion koulusta. Hän korosti sananvapautta sosiaalisessa mediassa, nuorten parhaiten tuntemassa ympäristössä. Nuoret pitävät sananvapautta usein itsestäänselvyytenä. Puntila muistutti, että sananvapauteen sisältyy myös vastuu.

Kerholaistilaisuuteen osallistui 57 oppilasta ja 13 ohjaajaa 13 koulusta. Oppilaiden matkat korvattiin, joten tilaisuuteen oli mahdollista osallistua myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelta.

Parlamenttikerholaiset seuraamassa Anna-Maja Henrikssonin puheenvuoroa.

Palaa alkuun

Kerholaistilaisuuden tuotoksena koottiin seuraavat muistilistat:

Nuori median sisällöntuottajana

Kaikki mitä laitat nettiin, jää sinne ja on julkista.
Asiallinen ja rakentava sisältö.
Älä julkaise toisesta luvatta mitään henkilökohtaista tai loukkaavaa.
Ymmärrys, että mikä tahansa voi jäädä nettiin, vaikka itse sen poistaisit.
Mieti aina, mikä on tuotoksesi tarkoitus. Mikä on sen tavoite ja päämäärä?
Älä kirjoita (liian) loukkaavia tekstejä.
Sinulla on vastuu tuotoksestasi. Sinun on seisottava sen takana ja oltava valmis kritiikkiin ja vastakommentteihin.
Kysy lupa kuvan julkaisuun.
Taviksia ei saa pilkata.
Älä levitä väärää tietoa.
Perustele mielipiteet ja kanna niistä vastuu.
Kunnioita toisen yksityisyyttä.
Älä julkaise sisältöä, joka voi olla myöhemmin haitaksi itsellesi. Älä laita loukkaavaa kommenttia.
Älä julkaise mitään, mikä voi loukata toista ihmistä.
Julkaise vain omasta mielestäsi totuudenmukaista sisältöä.
Ota kritiikki rakentavasti vastaan.
Mieti kielenkäyttöä.
Harkitse kuvien käyttöä ja kommentteja.
Älä laita tarkkoja henkilötietoja.

Nuori mediankuluttajana

Kyseenalaista.
Etsi tietoa useammista medioista.
Pohdi julkaisujen tarkoitusperiä.
Muista lähdekritiikki! Kaikki tekstit pitää arvioida.
Kaikesta ei tarvitse loukkaantua. Kaikesta voi loukkaantua, jos vain haluaa.
Pohdi aina, mihin tuottaja on tuotoksellaan pyrkinyt.
Tarkista uskottavuus.
Mieti, miten asia vaikuttaa.
Erota tärkeän ja epäoleellinen sisältö.
Erota mielipide ja informaatio.
Älä provosoidu.
Älä loukkaannu erimielisyyksistä.
Ei kannata uskoa kaikkea = kriittinen.
Vertaile mielipiteitä = lähdekriittinen.
Pysy kaukana IG:stä.
Noudata ikärajoja ja suosituksia.
Kerro luotettavalle aikuiselle, jos kohtaat epäilyttävää tai loukkaavaa sisältöä.
Älä usko kaikkea lukemaasi / näkemääsi -> lähdekritiikki.
Ajattele lukemaasi jonkun muunkin kuin itsesi näkökulmasta.
Ei kannata provosoitua kaikesta.

Nuorten parlamentti -kerhoille tarkoitettu materiaali

Toimittajaoppilaan tehtäväpaketti

Vuonna 2015 julkaistiin Sanna-Riikka Takalan kirjoittama materiaali Nuorten parlamentti -kerhon toimittajaoppilaalle. Julkaisun tarkoituksena on tarjota työkaluja ryhmän valitsemalle toimittajaoppilaalle. Tehtävät kannustavat nuorta toimittajan työhön, auttavat reflektoimaan omaa osaamista, monipuolistavat ja kehittävät taitoja sekä innostavat oppimaan oppimiseen. Tehtävät valmistavat toimittajaoppilasta kirjoittamaan juttuja esimerkiksi blogiin ja/tai sanomalehteen. Vaikka tehtävät on suunnattu erityisesti toimittajaoppilaille, niistä hyötyvät myös muut kerholaiset. Tehtävissä on sekä yksilö- että ryhmätehtäviä. Niitä voi tehdä kerhossa tai oppitunnilla mutta myös itsenäisesti.

Tehtäväpaketti koostui kolmesta teemasta:
1) Jutun taustoitus
2) Varsinainen tapahtuma eli esimerkiksi Nuorten parlamentin täysistuntopäivä
3) Jutun kirjoittaminen

Julkaisun ulkoasun toteutti Annika Jokinen ja toimitti Tiina Karhuvirta. Tehtäväpaketti julkaistiin sähköisenä.

Toiminta vuonna 2016

Nuorten parlamentin istuntopäivä 15.4.2016

Valmistautuminen Nuorten parlamentin istuntopäivää varten

Vuoden 2016 istuntopäivään valmistautuminen aloitettiin jo alkuvuodesta 2015. Eduskunnan puhemiesneuvosto hyväksyi 3.2.2015 esityksen istunnon ajankohdaksi 15.4.2016. Elokuussa 2015 postitettiin kaikille Suomen yläkouluille, Ahvenanmaa mukaan lukien, eduskunnan puhemiehen kutsukirje tulevaan istuntoon.

Varsinainen tiiviimpi valmistautuminen Nuorten parlamentin työryhmässä, Opinkirjossa ja eduskunnan yksiköiden kanssa aloitettiin syksyllä 2015. Istuntopäivän suunnittelussa ja toteutuksessa oli eduskunnasta mukana tieto- ja viestintäosasto, keskuskanslia, turvallisuusyksikkö ja virastopalvelut. Valiokuntasihteeristö ei tällä kertaa ollut mukana, sillä istuntopäivä jouduttiin toteuttamaan poikkeuksellisella tavalla, eikä valiokuntatyötä pystytty järjestämään.

Syynä poikkeusjärjestelyihin oli se, että Eduskuntatalo oli keväällä 2016 peruskorjauksessa ja siten poissa käytöstä. Myös Nuorten parlamentti –istuntopäivä jouduttiin toteuttamaan väistötiloissa ja osin normaalia ohjelmasisältöä karsien.

Eduskuntatalon peruskorjauksen ajan eduskunnan täysistunnot on pidetty Sibelius-Akatemian talossa osoitteessa Pohjoinen Rautatiekatu 9. Nuorten parlamentin täysistunto 2016 järjestettiin samassa väliaikaisessa istuntosalissa. Osa päivän ohjelmasta toteutettiin eduskunnan Pikkuparlamentissa ja A-rakennuksen auditoriossa.

Nuorten parlamentin työryhmä suunnitteli sisällöt päivän tilaisuuksiin. Oppilasedustajien valiokuntatyötä koskeva osuus jäi tällä kertaa istuntopäivästä pois, koska aikataulujen, siirtymisten ja käytettävissä olevien tilojen palapeli muodostui liian haasteelliseksi. Poikkeusjärjestelyt edellyttivät huomion kiinnittämistä erityisesti juuri logistiikkaan kuten siihen, miten osallistujat saadaan siirtymään jouhevasti eri rakennuksien välillä. Oppilasedustajien oli esimerkiksi siirryttävä Pikkuparlamentista ulkokautta Sibelius-Akatemian taloon.

Marraskuussa työryhmä päätti edustajapaikkajaosta. Kun ilmoittautuneita kouluja oli tälläkin kertaa yli sata, vain yhden edustajapaikan saaneet koulut jouduttiin arpomaan. Kun edustajapaikkatiedot ilmoitettiin kouluille, mukaan liitettiin ensimmäinen laajempi tietopaketti, joka sisälsi ohjeistusta istuntopäivään valmistautumista varten.

Kouluja pyydettiin ilmoittamaan osallistuvien oppilaiden nimet viimeistään helmikuun 2016 alussa. Kouluissa ja parlamenttikerhoissa on erilaisia menetelmiä valita edustajansa istuntoon. Istuntoon lähetettävien suullisten kysymysten viimeinen jättöaika oli myös helmikuun alussa.

Suullisten kysymysten läpikäynti, alustava valinta, äänestysjärjestelyt ja lopullisen päiväjärjestyksen laatiminen ovat tärkeitä mutta myös haasteellisia vaiheita sekä kysymysvalinnan että aikataulun osalta. Jokaisella oppilasedustajalla on mahdollisuus lähettää etukäteen yksi ehdotus täysistunnon kysymykseksi. Päiväjärjestykseen valittiin 38 yhteensä 157 lähetetystä kysymyksestä. Kysymysten valintaan osallistettiin myös nuoret itse verkkoäänestyksen (22.2.–13.3.2016) avulla.

Verkkoäänestyksen tuloksesta nähdään, miten nuorten intressit painottuvat. Äänestystuloksen ohella kysymysten valinnassa käytetään tiettyjä kriteerejä:

- Kysymyksiä valitaan eri ministerien toimialoilta.
- Huomioidaan kysymysten alueellinen jakautuminen: jokaisesta edustettuna olevasta vaalipiiristä valitaan vähintään yksi kysymys.
- Mukaan otetaan tasapuolisesti sekä tyttöjen että poikien kysymyksiä
- Mukaan otetaan sekä suomen- että ruotsinkielisiä kysymyksiä.

Valiokuntatyötä korvaamaan päätettiin järjestää ajankohtaiskeskustelu.
Ajankohtaiskeskustelun neljä teemavaihtoehtoa ideoitiin eduskunnan varapuhemiesten ja Nuorten parlamentin työryhmän yhteistyönä. Nuoret valitsivat niistä verkkoäänestyksellä (15.1.–31.1.2016) yhden ajankohtaiskeskustelun aiheeksi. Vaihtoehdot olivat:

- Millainen on monikulttuurinen koulu?
- Pariisin ilmastokokouksen 2015 päätösten toimeenpano Suomessa
- Sananvapaus, julkisuus, avoimuus sähköisen tiedonvälityksen aikana
- Nuorten hyvinvoinnin tekijät ja nykytila

Äänestyksessä ajankohtaiskeskustelun aiheeksi valittiin selkeällä 41 % osuudella Nuorten hyvinvoinnin tekijät ja nykytila.

Ajankohtaiskeskustelun kulku suunniteltiin niin, että tilaisuus käynnistyisi aluepuheenvuoroilla, joiden kesto on enintään kolme minuuttia. Nämä puheenvuorot pidetään istuntosalin edessä olevalta puhujakorokkeelta. Alueet ovat Pohjois-Suomi, Etelä-Suomi, Itä-Suomi ja Länsi-Suomi. Aluepuheenvuoron pitäjät arvottiin ilmoittautuneista ehdokkaista Nuorten parlamentin työryhmän kokouksessa.

Aluepuheenvuorojen jälkeen käydään aiheen mukainen keskustelu. Keskustelua varten kerholaiset valmistelivat etukäteen enintään kahden minuutin mittaisia puheenvuoroja. Kouluja pyydettiin ilmoittamaan puheenvuoron pitäjäksi haluavien nimet. Kaikkiaan 17 oppilasta ilmoittautui puheenvuoron pitäjäksi. Keskustelua johtaa eduskunnan varapuhemies.

Viimeisen ohjeistus- ja tietopaketin osallistuvat koulut saivat kahta viikkoa ennen istuntopäivää. Myös tiedotusta ja muistutuksia valmistautumisesta lisättiin helmi-maaliskuussa.

Istuntopäivän aluksi osallistujat saivat nimikyltin ja materiaalikassin.

Istuntopäivä

Nuorten parlamentti kokoontui eduskunnassa perjantaina 15.4.2016 klo 12.00. Nuorten parlamentin istuntopäivään osallistui 199 oppilasedustajan lisäksi 101 toimittajaoppilasta ja 109 opettajaa 109 yläkoulusta ympäri Suomen (liite 1).

Taulukko 1: Osallistujat vaalipiireittäin

Vaalipiiri	Kerhoja	Edustajia	Toimittajaoppilaita	Kerhonohjaajia	Kansanedustajia
Helsingin	6	12	5	6	22
Uudenmaan	33	50	33	33	35
Varsinais-Suomen	2	4	2	2	17
Satakunnan	10	19	9	10	8
Ahvenanmaan maakunt	0	0	0	0	1
Hämeen	10	19	9	10	14
Pirkanmaan	11	21	10	11	19
Kaakkois-Suomen	7	14	6	7	17
Savo-Karjalan	3	6	3	3	16
Vaasan	11	22	11	11	16
Keski-Suomen	3	6	3	3	10
Oulun	10	20	8	10	18
Lapin	3	6	2	3	7
Yhteensä	109	199	101	109	200

Nuorten parlamentin täysistunto toteutettiin jo kymmenennen kerran perinteisesti suullisena kyselytuntina. Koulujen parlamenttikerhojen valitsemat 199 oppilasedustajaa istuivat kansanedustajien paikoilla Sibelius-Akatemian talon istuntosalissa. Puhetta johti eduskunnan puhemies Maria Lohela. Suomen hallituksesta oli paikalla 10 ministeriä vastaamassa nuorten kysymyksiin. Sibelius-Akatemian lehterille oli tällä kertaa kutsuttu tilojen vähyyden vuoksi vain kansanedustajat ja pieni joukko muita kutsuvieraita.

Istunnossa ehdittiin käsitellä 29 päiväjärjestykseen valitusta 38 kysymyksestä. Puhemies piti rivakkaa tahtia ja huolehti vastausten maksimiajoista, jotta mahdollisimman moni nuori ehtisi esittää kysymyksensä hallituksen vastattavaksi. Äänestyksiä oli tällä kertaa kaksi. Ensin äänestettiin aiheesta, tulisiko tupakan myynti kieltää lailla. Äänin 61-127 nuoret olivat sitä mieltä, että se tulisi kieltää. Toisen äänestyksen aiheena oli, tulisiko koulujen kesälomat siirtää alkamaan viikkoa ennen juhannusta ja päättymään elo-syyskuun vaihteessa. Äänin 73-110 nuoret kannattivat koulujen kesälomien alkamisen siirtämistä. Melko radikaalit tulokset huomattiin myös mediassa.

Nuorten esittämät kysymykset olivat jälleen hyvin pohdittuja ja ajankohtaisia. Tietyt teemat toistuivat useissa kysymyksissä. Tarkemmin täysistuntoon lähettyjen kysymysten teemoja tarkastellaan jäljempänä tässä raportissa.

Istunnon jälkeen oppilasedustajat siirtyivät erinomaisen järjestäytyneesti Pikkuparlamenttiin puhemiehen tarjoamalle vastaanotolle. Vastaanotolla olivat läsnä myös toimittajaoppilaat, opettajat sekä kutsuvieraat.

Kansanedustajien ja osallistujien pienimuotoisemmille tapaamisille ei tällä kertaa voitu järjestää erillisiä tiloja. Keskusteluja käytiin kuitenkin luontevasti vastaanoton yhteydessä. Päivään osallistui kaikkiaan noin 60 kansanedustajaa! Ryhmiä, joissa kansanedustaja oli oppilaiden piirittämänä, näkyi eri puolilla ravintolaa ja auditoriota. Nopeimmat olivat vallanneet käyttöönsä ravintolan kabinettitiloja. Tapaamiset ovat nuorille hyvin tärkeitä, ja niissä otettuja valokuvia ja yhteispotretteja jaettiin ahkerasti sosiaalisessa mediassa.

Aamupäivällä oli pidetty erilliset tilaisuudet eri osallistujaryhmille. Oppilasedustajat kävivät ajankohtaiskeskustelun aiheesta Nuorten hyvinvoinnin tekijät ja nykytila. Keskustelua johti eduskunnan varapuhemies Paula Risikko. Aluksi kuultiin Pohjois-Suomen, Etelä-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi-Suomen erinomaiset ja huolellisesti valmistellut aluepuheenvuorot. Teeman käsittely jatkui kaikkiaan 17 keskustelupuheenvuorossa. Nuoret esittivät omia puheenvuorojaan hyvin luontevasti ja keskustelun aihe osoittautui monipuolisen pohdinnan arvoiseksi aiheeksi.

Lähes jokaisesta osallistuvasta koulusta oli mukana yksi toimittajaoppilas, jonka tehtävänä oli tallentaa, kuvata ja raportoida päivän tapahtumia ja tuottaa aineistosta juttuja eri foorumeille. Myös toimittajaoppilaille oli järjestetty aamupäiväksi omaa ohjelmaa ja täysistunnon he seurasivat verkkolähetyksenä Pikkuparlamentin auditoriossa. Aamupäivällä pidettiin perinteinen Poliitikko nonstop, jossa toimittajaoppilaat pääsivät tenttaamaan kansanedustajia. Nuorten kansanedustajien verkostosta oli pyydetty paikalle kaksi hallituspuolueen ja kaksi oppositiopuolueen kansanedustajaa: Katri Kulmuni (kesk), Simon Elo (ps), Ozan Yanar (vihr) ja Li Andersson (vas). Puheenjohtajana toimi eduskunnan apulaistiedotuspäällikkö Rainer Hindsberg.

Kaikkia toimittajaoppilaiden kysymyksiä ei ehditty tälläkään kertaa käsitellä. Poliitikko nonstopissa haasteena on aina ollut aika; kansanedustajien vastaukset ylittävät hyvin helposti määräajan. Käsittelyyn toivottiin myös enemmän aiheita ja kysymyksiä.

Poliitikko nonstopissa vastaamassa Ozan Yanar, Katri Kulmuni, Simon Elo ja Li Andersson, puhetta johti Rainer Hindsberg.

Opettajille järjestetyssä tilaisuudessa kuultiin kansanedustaja Nasima Razmyarin alustus aiheesta "Pakolaiset ja maahanmuutto", mutta hän ei ehtinyt aivan tilaisuuden alussa paikalle. Ennen hänen saapumistaan puheenjohtajana toiminut eduskunnan kansainvälisen osaston johtaja Katriina Kuusinen kertoi oman osastonsa työstä. Molemmista aiheista syntyi vilkasta keskustelua, mutta tarpeeksi aikaa sille ei valitettavasti jäänyt.

Nuorten parlamentin istuntopäivä oli jälleen kerran antoisa ja hieno kokemus sekä osallistujille että järjestävälle taholle. Täysistuntoa oli mahdollista seurata televisiosta ja verkosta, joten jokainen halukas pääsi mukaan päivän kohokohtaan. Myös ajankohtaiskeskustelua ja Poliitikko nonstopia pääsi seuraamaan verkkolähetyksenä.

Päivästä saatiin hyvää palautetta. Väliaikaistilat eivät aiheuttaneet ongelmia, ja siirtymiset paikasta toiseen sujuivat joustavasti. Poikkeukselliset tilaratkaisut onnistuivat yli odotusten ja toivat itse asiassa positiivista vaihtelua. Ennen kaikkea osallistujat olivat tyytyväisiä siihen, että istuntopäivä järjestettiin, vaikka Eduskuntatalo oli poissa käytöstä. Päivän ja toiminnan arvioinnista tarkemmin raportin myöhemmässä luvussa.

Nuorten parlamentin täysistunnon 2016 päiväjärjestys, täysistunnon pöytäkirja sekä ajankohtaiskeskustelun pöytäkirja ovat luettavissa Nuorten parlamentin verkkosivuilla, samoin kuin listaus istuntoa varten lähetetyistä suullisista kysymyksistä ja niistä tehty tarkastelu. Myös verkkolähetysten tallenteet löytyvät eduskunnan verkkosivuilta.

Poliitikko nostopissa riitti kysyjiä ja kysymyksiä.

Täysistuntoon lähettyjen kysymysten ja ajankohtaiskeskustelussa pidettyjen puheenvuorojen tarkastelua

Nuorten parlamentin istuntoa 2016 varten lähetetyt suulliset kysymykset

Taulukko 2: Kysymysten aiheet jakautuivat seuraavasti eri ministereille:

Pääministeri	10
Ulkoasiainministeri	7
Valtiovarainministeri	12
Sisäministeri	18
Elinkeinoministeri	5
Sosiaali- ja terveysministeri	5
Perhe- ja peruspalveluministeri	4
Liikenne- ja viestintäministeri	8
Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri	1
Oikeus- ja työministeri	21
Puolustusministeri	2
Opetus- ja kulttuuriministeri	57
Maatalous- ja ympäristöministeri	9
Yhteensä	159

Taulukko 3: Kysymysten jakautuminen vaalipiireittäin

Vaalipiiri	Kysymyksiä	Edustajia	Kerhoja	Päiväjärjestys	Kysyttiin
Helsingin	8	12	6	2	2
Uudenmaan	40	48	33	8	8
Varsinais-Suomen	2	4	2	1	1
Satakunnan	17	19	10	5	5
Ahvenanmaan maakunnan	0	0	0	0	0
Hämeen	15	20	10	3	3
Pirkanmaan	12	22	11	3	3
Kaakkois-Suomen	12	14	7	3	3
Savo-Karjalan	6	6	3	2	2
Vaasan	19	22	11	4	4
Keski-Suomen	6	6	3	2	2
Oulun	16	20	10	4	4
Lapin	6	6	3	1	1
Yhteensä	159	199	109	38	38

Nuorten parlamentin parlamenttikerholaiset lähettivät määräaikaan 10.2.2016 mennessä yhteensä 157 kysymystä. Kysymysten jaotteleminen ei ole aivan yksiselitteistä, koska monet kysymyksistä olivat sisällöltään poikkihallinnollisia. Näin useita kysymyksiä olisi voinut osoittaa monen eri ministerin vastattavaksi. Kysymysten jaottelussa päädyttiin yksinkertaiseen luokitteluun ja suuntaamaan kysymys aina vain yhdelle ministerille.

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasosen vastattavaksi oli osoitettu runsaasti kysymyksiä.

Äänestys päiväjärjestykseen valittavista kysymyksistä

Määräaikaan mennessä saapuneiden kysymysten kesken toteutettiin verkkoäänestys, jotta myös nuoret voisivat osallistua päiväjärjestyksen luomiseen. Äänestys oli avoin, joten parlamenttikerholaisten lisäksi äänestykseen saattoivat osallistua myös muut nuoret. Äänestäjä valitsi vaihtoehdoista 10 haluamaansa kysymystä Nuorten parlamentin istunnon päiväjärjestykseen. Äänestysaika oli 22.2.–13.3.2016. Tuloksen perusteella valittiin noin puolet päiväjärjestyksen kysymyksistä.

Äänestykseen osallistui yhteensä 1435 vastaajaa ja äänestys avattiin 2301 kertaa. Äänestyksen TOP 15 -kysymykset olivat (äänimäärä suluissa):

Käsityöammatit Suomessa (259)

Epäinhimillinen translaki (182)

Keliaakikon ruokavaliokorvaus (161)

Suomen NATO-jäsenyys (140)

Suomen 100-vuotiskirjaston määrärahan perustelut (139)

Seksuaalirikokset ja niiden rangaistukset (135)

Lapin lentokenttien turvaaminen (115)

Nuorten mielipiteiden huomioiminen (107)

Isiksen pysäyttäminen (103)

Hallituksen leikkaukset (102)

Miten nuoret voivat kehittää Suomen tulevaisuutta (100)

Sähköautoilun lisääminen (99)

Säästötoimiin osallistuminen (96)

Nuorten vaikutusmahdollisuudet (95)

Koulujen varhaiset aamut (94)

Nuorten parlamentin istunnon päiväjärjestykseen valikoitui yhteensä 38 kysymystä. Istunnossa kysymykset esitettiin puhetta johtaneen eduskunnan puhemiehen valinnan mukaisesti.

Suullisista kysymyksistä nousee esille nuorten kokemat uhkat

Oppilasedustajat ottivat kysymyksissään esille useita erilaisia uhkakuvia. Koettuun turvallisuuteen liittyvät asiat nousivat esille eri teemoissa. Yhtenä uhkakuvana esitettiin nykynuorten vähäinen kiinnostus Suomen talouteen ja politiikkaan [1]. Huomiota sai median välittämä negatiivinen, jopa pelottava kuva tulevaisuudesta ja useista ongelmista [2] sekä Suomen vakava taloudellinen tilanne, joka vaikuttaa nuorten tulevaisuuteen [3].

Suomen rajojen ulkopuolisista uhkista nuoret halusivat tietää hallituksen kannan idästä mahdollisesti tuleviin turvallisuushaasteisiin [4], Isiksen terrori-iskujen aiheuttamasta kansainvälisen terrorismin uhasta myös Suomessa [5] ja islamistisiin äärijärjestöihin kuuluvien ihmisten mahdollisesta saapumisesta Suomeen turvapaikkaa hakevien ihmisten joukossa [6]. Turvallisuutta heikentäväksi koettiin myös poliisin ja puolustusvoimien määrärahojen leikkaukset, jolloin pohdintaa aiheutti epäilys Suomen poliisin ja puolustusvoimien resurssien riittävyydestä "estämään mahdolliset [terroristien] lisäiskut" [7].

Suomen velkaantuminen nostettiin esille paitsi talouteen liittyvänä uhkana myös vaarana menettää itsenäisyys vähitellen, kun "menoista päättävät muut, ja [---] tulot valuvat muille"[8]. Taloudellisen tilanteen suurinta uhkaa [9] kysyttiin hallitukselta. Turvapaikanhakijoiden määrään, siihen kytkeytyvään jännitteeseen ja ihmisten turvattomuuden tunteeseen toivottiin vastausta [10]. Kansalaisten turvallisuuden tunne huoletti sekä poliisien näkyvyyden osalta yleensä [11] että erityisesti pienten paikkakuntien osalta [12]. Puolustusvoimien varautuminen Suomeen kohdistuviin uhkiin [13] ja kysymys Suomen Nato-jäsenyydestä [14] liittyvät myös nuorten kokemaan uhkan ja turvattomuuden tunteeseen.

---

1 *Liisa Riihimäki, Sammonlahden koulu, Lappeenranta*
2 *Rania Al-Moadhen, Tiistilän koulu, Espoo*
3 *Saana Heikki, Ylikylän yhtenäiskoulu, Kempele*
4 *Eemil Pihlajaharju, Oulaisten yläkoulu, Oulainen*
5 *Sofia Korkala, Sydän-Laukaan koulu, Laukaa*
6 *Anniina Pakkanen, Virolahden yläaste, Virolahti; Milla Hanhikoski, Ylistaron yläaste, Seinäjoki*
7 *Sami Norr, Forssan Keskuskoulu, Forssa*
8 *Joona Helosaari, Hollolan yläaste, Hollola*
9 *Elliot Bergström, Mattlidens skola, Esbo*
10 *Jim Koskinen, Porolahden peruskoulu, Helsinki*
11 *Eerika Auvinen, Savonlinnan normaalikoulu, Savonlinna*
12 *Henry Talja, Lievestuoreen koulu, Laukaa*
13 *Oliver Pietilä, Lucina Hagmanin koulu, Kokkola*
14 *Joel Salmela, Raumanmeren peruskoulu, Rauma*

Anette Länsipuro esittämässä kysymystään ministereille.

Turvallisuutta sivuavaksi kysymykseksi voi luokitella myös kysymyksen viranomaisten varautumisesta zikaviruksen mahdolliseen leviämiseen Suomeen [15] . Uhkakuvaan pohjautuvana voi pitää myös kysymystä, jossa uumoiltiin epätasa-arvon lisääntymistä ja luokkayhteiskunnan syntymistä, jos subjektiivinen päivähoito-oikeus purettaisiin [16] . Kysymykset seksuaalisen häirinnän yleistymisestä [17] ilmensivät osaltaan turvallisuuden tunteen heikentymistä.

Turvallisuusuhkien lisäksi monet kysymykset käsittelivät rikostuomioita. Nuoret tiedustelivat valtioneuvoston aikeita turvata "nuorten naisten oikeus seksuaaliseen koskemattomuuteen ja tasa-arvoiseen kohteluun" [18]sekä kiristää seksuaalirikosten [19] ja väkivaltarikosten [20] rangaistuksia.

Ympäristöön liittyvät kysymykset koskivat Pariisin ilmastosopimuksen täytäntöönpanoa [21], Itämeren suojelua [22] tai yksittäisen alueen puustonhakkuuta [23].

15 *Mikaela Tapiokaski, Porolahden peruskoulu, Helsinki*
16 *Lotta Ojajärvi, Arabian peruskoulu, Helsinki*
17 *Linn Palmgren, Grudskolan Norsen, Helsingfors; Tuulia Kalliokoski, Klaukkalan yläaste; Nurmijärvi*
18 *Reetta Rintala, Jalasjärven yläaste, Kurikka*
19 *Emilia Katainen, Ounasvaaran peruskoulu, Rovaniemi; Henna Mettälä, Harjurinteen koulu, Loviisa*
20 *Julia Virtanen, Meri-Porin yhtenäiskoulu, Pori; Tytti Kasper, Järvenpään Yhteiskoulu, Järvenpää; Sanni Saarela, Hepolan koulu, Kemi*
21 *Johanna Kokkinen, Forssan keskuskoulu, Forssa; Pilvi-Maaria Taurama, Virolahden yläaste, Virolahti; Elna Kanerva, Kasavuoren koulu Kauniainen*
22 *Nea Ahonen, Peltolan koulu; Marika Masalin, Keravanjoen koulu, Kerava*
23 *Anni Järvinen, Harjunrinteen koulu, Riihimäki*

Valtion kiperä taloustilanne nousi esille paitsi uhkana tulevaisuudelle myös selkeinä ehdotuksina siitä, mitä tilanteelle pitäisi tehdä. Nuoret ehdottivat ministerien omien ja kansanedustajien palkkojen laskemista vedoten "yleiseen ilmapiiriin", kun säästöt kohdistuvat jo kipeällä tavalla työssäkäyviin ja sosiaalietuuksien saajiin [24] . Esillä ollutta vuosilomapäivien vähentämisen kohdistumista niihin, jotka eivät vielä ole olleet vuosikausia töissä [25] pidettiin myös kohtuuttomana. Suomen itsenäisyyden 100-vuotiskirjaston (Helsingin uusi keskustakirjasto) rahoituksen perusteluja toivottiin tarkennettavaksi sekä taloudelliseen tilanteeseen että alueelliseen tasa-arvoon vedoten [26]. Schengen-sopimuksen mahdollinen raukeaminen Eurooppaa kohdanneen pakolaiskriisin jatkumona ymmärrettiin kustannusten kasvuna ja tulojen menetyksenä [27].

Nuorten mielestä valtion kassaan kilahtaisi euroja tupakkaveron nostolla ja samalla myös vaikutettaisiin kansanterveyteen [28]. Tuloja saataisiin myös ohjaamalla terveyskäyttäytymistä verotuksen avulla [29]. Verotusta pohdittiin yritysverotusta [30], mikro- ja pienyrittäjyyttä [31]ja verottoman tulon nostamista [32] käsitelleissä kysymyksissä. Verotusta kiristämällä voitaisiin myös kattaa teknologian sovellusten lisääntymisestä julkiselle taholle aiheutuvat kustannukset [33].

Pääministeri Juha Sipilä esittämässä vastauspuheenvuoroaan.

24 *Eveliina Korteniemi, Uotilanrinteen peruskoulu, Rauma*
25 *Elin Bussman, Hangö Högstadium, Hangö*
26 *Lauri Petrell, Raumanmeren peruskoulu, Rauma*
27 *Anette Länsipuro, Hakkarin koulu, Lempäälä*
28 *Julia Tuovinen, Rukan koulu, Kuusamo*
29 *Tarianna Suominen, Hirvikosken yhtenäiskoulu, Loimaa*
30 *Sanna Kallio, Nokianvirran koulu, Nokia; Sointu Tapaninen, Kruununhaan yläasteen koulu, Helsinki*
31 *Aino Kronqvist, Pitkäjärven koulu, Kangasala*
32 *Tiia Simut, Kesämäenrinteen koulu, Lappeenranta*
33 *Reetta-Leena Ihalin, Eurajoen yhteiskoulu, Eurajoki*

Palaa alkuun

Koulutusleikkauksia tarkasteltiin useasta eri näkökulmasta. Oppilasedustajat näkivät, että koulutusleikkauksilla on vaikutuksia nuorten aikuisten menestymiseen kansainvälisessä kilpailussa [34] tai koulutusjärjestelmän tason "romuttumiseen" [35]. Nuoret esittivät huolen Suomen pärjäämisestä [36], pyysivät perusteluja leikkausten kohdistumiseen koulutukseen [37] ja toivat tietoisuuteen koulutuksen niukat määrärahat [38] sekä sen, että koulutusmäärärahojen leikkaamisen vaikutukset tulevat näkymään tulevaisuudessa [39]. Valtioneuvostolta tiedusteltiin hieman ironiseen sävyyn leikkauksilla saavutettavia etuja opiskelijoiden, työllisyyden, talouden ja kilpailukyvyn [40] sekä suomalaisen työvoiman uudenlaisen osaamisen [41] kannalta. Nuoret halusivat saada tietoa leikkausten vaikutuksista opiskelumahdollisuuksien riittävyyteen ja opintojen laadukkuuteen [42]. Myös koulutusleikkausten alueellisista vaikutuksista [43] haluttiin saada lisäselkoa. Osallistujat toivat tietoon myös säästöjen vaikutukset lasten ja nuorten arkeen ja elämään, kun esimerkiksi luokkien ryhmäkokoja suurennetaan [44].

Oppilasedustajien kysymysten kirjo oli hyvin laaja.

34 *Frans-Eemil Leppänen, Karakallion koulu, Espoo*
35 *Ida Ekberg, Porin suomalaisen yhteislyseon koulu, Pori*
36 *Eevert Leppälä, Hämeenlinnan yhteiskoulu, Hämeenlinna*
37 *Maija Leppävuori, Myllytullin koulu, Oulu*
38 *Tomi Syväntö, Iittalan yhtenäiskoulu, Hämeenlinna*
39 *Krista Keskinen, Martinlaakson koulu, Vantaa*
40 *Taneli Juutinen, Hepolan koulu, Kemi*
41 *Paavo Södergård, Länsi-Porin koulu, Pori*
42 *Anniina Mäntynen, Karjaan yhteiskoulu, Raasepori; Jonni Timonen, Pielisjoen koulu, Joensuu; Roope Moilanen, Utajärven koulu, Utajärvi*
43 *Aleksi Vuo, Savonlinnan normaalikoulu, Savonlinna; Janna Joensuu, Gumeruksen koulu, Siikajoki*
44 *Aino Sunila, Klaukkalan yläaste, Nurmijärvi; Elina Luoma, Laihian keskuskoulu, Laihia*

Turvapaikanhakijat ajankohtaisena yhteiskunnallisena teemana

Ajankohtaisena teemana nuoret nostivat esille turvapaikanhakijat. Kysymykset koskivat yleisesti toimenpiteitä [45], mutta myös kohdennetusti turvapaikan saaneiden sijoittamista [46], kotouttamista [47], työllistämistä [48], tulijoiden kriisiapua [49] ja suomalaisten suhtautumista turvapaikkaa hakeviin ihmisiin [50]. Turvapaikanhakijat olivat esillä myös kysymyksissä, jotka koskivat maahanmuuttajien tasa-arvoista kohtelua koulussa [51], ennakkoluulojen ja negatiivisten asenteiden syntymisen ehkäisyä [52], lasten sopeutumista kouluihin [53] sekä turvapaikkaa hakevien nuorten [54]ja pakolaislasten [55]kouluttamista.

Työllisyyteen ja terveyteen liittyvät teemat kestosuosikkeja

Nuorisotyöttömyys nousi esille eläkeiän nostamisen [56]ja nuorisotakuun [57]yhteydessä. Erityisesti kiinnitettiin huomiota vaikeuteen saada ensimmäinen työpaikka [58]. Ratkaisumallina esitettiin sitä, että "valtion tuella ja määräyksillä ja yhteistoiminnassa yrittäjien kanssa" järjestettäisiin ensimmäinen koulutusta vastaava työpaikka vuodeksi [59]. Nuoret etsivät ratkaisua työllistymiseen yrittäjyyden kautta [60]. Yleisesti haluttiin hallitukselta konkreettisia toimia tilanteen ratkaisemiseksi [61]. Työllistymiseen liittyivät myös kysymykset oppisopimuskoulutuksesta [62] , nuorisotakuun tuloksista [63]ja sen jatkosta [64].

---

45 *Osku Roiha, Simpeleen yhteiskoulu, Rautjärvi*
46 *Nestori Tähtinen, Hetan koulu, Enontekiö*
47 *Jasmin Limnell, Kaarisillan yhtenäiskoulu, Pori; Liisa Haltia, Martinlaakson koulu, Espoo; Jere Laitala, Simonkylän koulu, Vantaa*
48 *Jieming You, Pitkäjärven koulu, Kangasala*
49 *Henriina Rantala, Arabian peruskoulu, Helsinki*
50 *Jessica Ruohomäki, Hirvikosken yhtenäiskoulu, Loimaa*
51 *Sanni Tuurinmäki, Alahärmän Yläkoulu, Kauhava*
52 *Simo Hajjar, Helilän koulu, Kotka*
53 *Kiira Rossi, Sydän-Laukaan koulu, Laukaa*
54 *Ville Rautiola, Oulaisten yläkoulu, Oulainen*
55 *Oona Tammisto, Ehnroosin koulu, Mäntsälä*
56 *Ella Virtanen, Hakkarin koulu, Lempäälä*
57 *Joonas Hintikka, Leppävaaran koulu, Espoo*
58 *Sofia Sartolahti, Petäjäveden yläaste, Petäjävesi*
59 *Elsa Ollikka, Kilonpuiston koulu, Espoo*
60 *Ulriikka Tahkola, Kempeleen kirkonkylän yhtenäiskoulu, Kempele*
61 *Mikael Mikkola, Kaarisillan yhtenäiskoulu, Pori; Johanna Rahja, Raumankarin koulu, Kalajoki; Carolina Savander, Hagelstamska skolan, Grankulla*
62 *Heta Suominen, Ruusuvuoren koulu, Vantaa; Severi Hölsö, Ylistaron yläaste, Seinäjoki*
63 *Sami Hämäläinen, Otalammen koulu, Vihti*
64 *Oona Virolainen, Porin suomalaisen yhteislyseon koulu, Pori*

Nuorten terveysoloihin liittyneet kysymykset käsittelivät mielenterveyttä [65], hyvinvointipalvelujen parantamista [66], motivaatiota ja tulevaisuudenuskoa [67], homekoulujen aiheuttamia ongelmia [68], liikkumattomuuden tuomia pulmia [69]ja koulujen terveystarkastusten kehittämistä [70].

Nuoret halusivat esille myös yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja, joita olivat mm. myös ajankohtaisessa yhteiskunnallisessa keskustelussa esillä olleet transsukupuolisten oikeudet tasa-arvoisen avioliittolain kontekstissa [71] sekä transsukupuolisiin henkilöihin liittyvä Suomen lainsäädäntö [72] ylipäätään.

65 *Karoliina Ruohonen, Espoo yhteiskoulun lyseo, Espoo; Milla Rinta-Korhonen, Itä-Porin yhtenäiskoulu. Pori*
66 *Pilvi Sarjala, Tapiolan koulu, Espoo*
67 *Ville Ruokonen,* Åshöjdens *grundskola, Helsingfors*
68 *Tiia Lohi, Kesämäenrinteen koulu, Lappeenranta*
69 *Riina Hepoaho, Gumeruksen koulu, Siikajoki; Maaria Huuskonen, Pielisjoen koulu, Joensuu*
70 *Pinja Raesalmi, Myllytullin koulu, Oulu*
71 *Noora Kivijärvi, Hakalahden koulu, Kokkola*
72 *Agnes Kellomäki, Hämeenlinnan yhteiskoulu, Hämeenlinna*

Nuorten parlamentin ajankohtaiskeskustelu nuorten hyvinvoinnin tekijöistä ja nykytilasta

Nuorten parlamenttipäivänä käydyn ajankohtaiskeskustelun aiheesta äänestettiin yhteensä 335 kertaa. Äänestyksessä aiheeksi valittiin selkein numeroin Nuorten hyvinvoinnin tekijät ja nykytilanne. Keskustelussa pidettiin neljä aluepuheenvuoroa ja muita puheenvuoroja yhteensä 24 kappaletta. Ajankohtaiskeskustelusta laadittiin myös pöytäkirja.

Ajankohtaiskeskustelussa Pohjois-Suomen aluepuheenvuoron esitti Juuso Säkkinen.

Mielenterveyshäiriöt nähtiin aluepuheenvuoroissa uhkana nuorten hyvinvoinnille. Koulutukseen kohdistuvat leikkaukset arvioitiin myös nuorten hyvinvointia horjuttavaksi tekijäksi suurenevien luokka- ja ryhmäkokojen ja oppilashuoltopalvelujen vähentymisen osalta. Hyvinvointi on eriytymässä: osa nuorista voi erittäin hyvin, kun taas osan hyvinvointi on heikentymässä.

Puheenvuoroissa käsiteltiin tarvetta matalan kynnyksen palveluihin ja vähemmistöjen kokeman pahoinvoinnin näkymättömyyttä yhteiskunnassa. Koulutukseen kohdistuvat leikkaukset toistuivat puheissa. Sosiaalisen median kaksijakoisuus nousi myös esille. Toisaalta sosiaalinen media lisää yhteisöllisyyttä, mutta toisaalta sillä on runsaasti varjopuolia. Sosiaalista mediaa voidaan käyttää kiusaamisen välineenä tai vääristyneiden kauneusihanteiden luojana ja ylläpitäjänä.

Harrastus- ja vapaa-ajanmahdollisuuksien tukeminen, ylläpitäminen ja luominen nousivat esille useammassakin puheenvuorossa. Nuorten hyvinvointiin vaikuttaa myös nuorten kokema syrjintä, eriarvoisuus ja yksinäisyys. Työpaikkojen niukkuus ja jatko-opintojen sijainti kaukaa kotoa voivat johtaa syrjäytymisen lisäksi myös vaikeuksiin päästä oman elämän alkuun.

Nuorten hyvinvointia ylläpitävät oppilasedustajien mielestä hyvinkin arkiset asiat kuten perhe, ystävät ja harrastukset. Arkisten asioiden rinnalle nostettiin koulu ja sen merkitys nuorten hyvinvoinnin tukemiseen. Nuorten mahdollisuus vaikuttaa omaan elinympäristöönsä ja sitä kautta myös hyvinvoinnin tekijöihin nousi esille yhtenä ulottuvuutena.

Nuorten hyvinvoinnin nähtiin olevan paljolti itsestä kiinni. Kukin voi vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa liikkumalla riittävästi, huolehtimalla terveellisistä elämäntavoista ja lepäämällä tarpeeksi. Toisaalta vedottiin päättäjiin, jotta nuorten hyvinvoinnin tukemisesta ei säästettäisi liikaa.

Lotta Leikoski Sompion koulusta Keravalta tiivisti nuorten ajankohtaiskeskustelussa esitetyt toiveet näin:

> *"Unelmieni Suomessa nuoria kuunnellaan ja arvostetaan niin paljon, että muut maat yrittävät kateellisena päästä samaan. Tähän toki vielä on matkaa, mutta uskon sen voivan onnistua. Jos jotkut siihen pystyvät, niin suomalaiset nuoret yhdessä suomalaisten päättäjien kanssa".*

Nuorten eduskunta -verkkosivuston uudistus

Nuorten eduskunta -verkkosivuston uudistamista alettiin puuhata vuonna 2015. Tätä ennen oli jo lisätty sivulle mm. uutisointia, esimerkiksi nuoria kiinnostavia eduskunnan tiedotteita alettiin linkittää Nuorten eduskunta -sivustolle. Nuorten eduskunta -sivusto haluttiin kuitenkin uudistaa kokonaan ja liittää se osaksi eduskunnan verkkosivustoa. Tavoitteeksi asetettiin uudistetun sivuston avaaminen vuoden 2016 istuntopäivää varten. Uusi Nuorten eduskunta -verkkosivusto www.eduskunta.fi/FI/NuortenEduskunta julkaistiinkin tammikuussa 2016.

Uuden sivuston sisältö painottui aluksi ajankohtaiseen Nuorten parlamentin istuntopäivän aineistoon, joten loppuvuodesta sisältöjen, linkkien ja erityisesti materiaalien lisäämistä sivustolle laajennettiin myös muihin aiheisiin. Nuorten parlamentilla on Nuorten eduskunta -sivustolla oma osionsa.

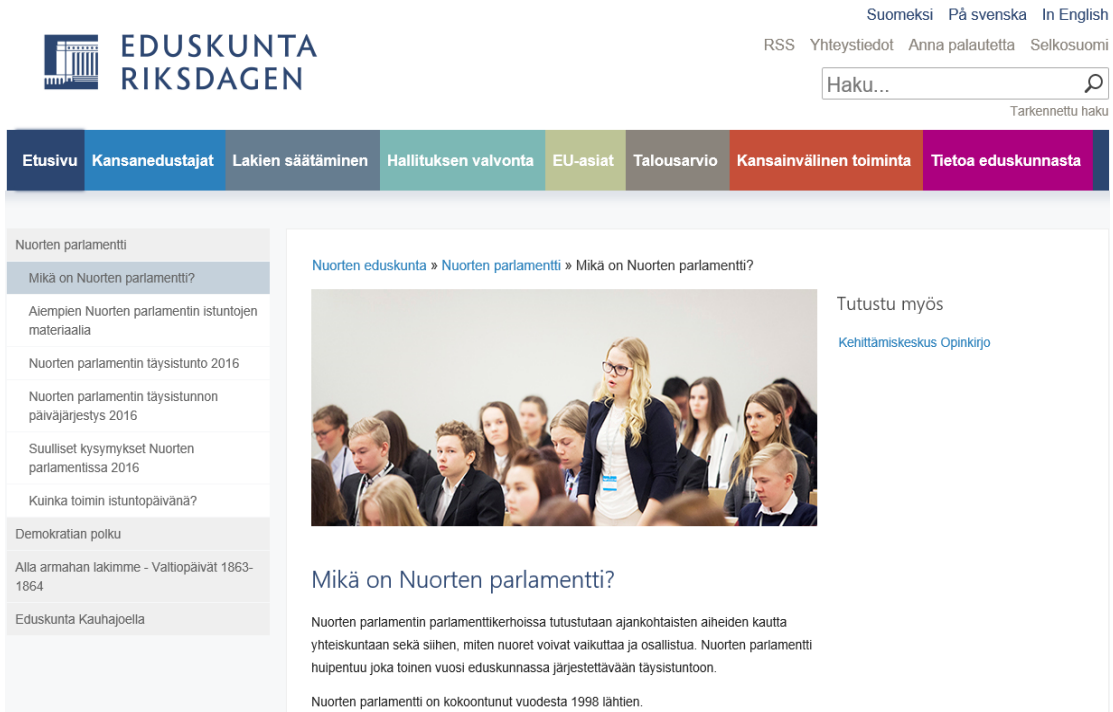

Toimittajaoppilaat työssään.

Nuorten parlamentin toiminnan tiedotus

Nuorten parlamentin istuntopäivän markkinointia varten tehdään oma tiedotus- ja markkinointisuunnitelma. Markkinoinnin tavoitteena on saada mukaan istuntopäivään aina myös uusia kouluja. Parlamenttikerhoja muistutetaan myös säännöllisesti siitä, että niillä on aina mahdollisuus kutsua vaalipiirinsä kansanedustajia vierailuille kouluun.

Nuorten parlamentin istuntopäivänä on tärkeää saada istunnolle näkyvyyttä myös eduskunnan ulkopuolella. Päivästä tiedotetaan laajalla jakelulla medialle, mikä on näkynyt myös uutisoinneissa. Itse päivän tapahtumia halutaan välittää niille, jotka eivät ole paikalla eduskunnassa, erityisesti osallistuvien oppilaiden kouluihin ja koteihin. Vuonna 2016 olikin mahdollista nähdä verkkolähetys sekä Poliitikko nonstopista, ajankohtaiskeskustelusta että täysistunnosta. Täysistunto myös televisioitiin.

Totuttuun tapaan myös Nuorten Ääni -toimitus oli paikalla tekemässä juttuja ja haastatteluja mm. Nuorten parlamentti -blogiin ja omalle Nuorten Ääni -sivustolleen.

Nuoria innostettiin twiittaamaan ja käyttämään muutoinkin sosiaalista mediaa Nuorten parlamentin istuntopäivänä. Hashtageja #np2016 #osallisuus #eduskunta levitettiin osallistujille tiedoksi. Eduskunta tiedotti omia sosiaalisen median kanavia käyttäen päivän tapahtumista. Nuorten lisäksi innokkaita twiittaajia olivat täysistunnossa paikalla olleet kansanedustajat!

Minun eduskuntani -muistitiedon keruuta markkinoitiin koulujen parlamenttikerhoille mm. Kleio-lehden ja aktiivikerhonohjaajien kautta. Opettajia ja oppilaita kehotettiin erityisesti kirjaamaan ylös Nuorten parlamentin istuntopäiväkokemuksia ja lähettämään niitä keruuseen.

Tammikuussa 2017 toteutettavaa Kansanedustajat kouluissa -viikkoja mainostettiin jo ennakkoon vuoden 2016 istuntopäivän yhteydessä sekä 2016 syksyllä.

Nuorten parlamentin toiminnan arviointia

Nuorten parlamentin -istuntopäivän arviointia varten julkaistiin sähköinen lomake, jonka saattoi täyttää toimintaa ohjannut opettaja, istunnossa mukana ollut oppilas tai kerhoon osallistunut nuori. Suomen- tai ruotsinkielinen lomake toimitettiin jälkikäteen ohjaajille ja heitä pyydettiin toimittamaan se eteenpäin toimintaan osallistuneille. Vastauksia saatiin yhteensä 70, joista 22 edusti opettajien tai muiden aikuisten näkemyksiä.

Nuorten parlamentti -toiminta toteutuu kouluissa kerhotoimintana (38%), oppitunneilla (31%) tai osana oppilaskunnan toimintaa (27%).

Myös ulkoministeri Timo Soini oli paikalla nuorten tavattavissa.

Vaikutusten arviointia

Nuorten parlamentti -toiminnan ja istuntopäivän vaikutusten arviointia kartoitettiin toimintaan osallistuvilta opettajilta ja nuorilta. Vastausten niukkuus vaikeuttaa arviointien yleistystä, mutta saadut vastaukset voivat parhaimmassa tapauksessa antaa osviittaa siitä, millaisia vaikutuksia toiminnalla on yhteiskuntaopin opetukseen. Tätä kautta vaikutuksia on osallistuvan koulun oppilaisiin varsin laajasti.

Palautelomakkeessa pyydettiin opettajia kuvailemaan, miten he ovat hyödyntäneet työssään kokemuksiaan Nuorten parlamentti -toiminnasta. Kysymyksellä haluttiin kartoittaa sitä, miten opettaja mahdollisesti hyödyntää kokemuksiaan opetuksessaan. Mikäli näin tapahtuu, on oletettavissa, että toiminta vaikuttaa myös oppilaisiin. Opettajat kuvailivat, että "hyvin järjestetty tapahtuma houkuttelee kyllä järjestämään uusia vierailuita sekä eduskuntaan että saamaan poliitikkoja tänne koululle esim. Suomi 100v. juhlavuonna." Opettajat olivat voineet hyödyntää istuntokokemusta ja Nuorten parlamentin materiaaleja omassa opetuksessaan. Istuntoa oli seurattu koulussa laajemminkin. Opettajat ovat voineet sisällyttää eduskuntatyöhön liittyviä asioita luontevammin omaan opetukseensa. Opettajat ovat saattaneet myös siirtää parlamenttikerhoissa käytettyjä opetusmenetelmiä osaksi yhteiskuntaopin opettamista. Opettajat ovat saaneet myös kontakteja myöhempää yhteistyötä, yhteydenpitoa ja verkostoitumista varten. Toimittajaoppilaan paikallislehdelle tekemiä uutisiakin on voitu hyödyntää opetuksessa.

Opettajat kuvasivat myös sitä, miten luokkakavereiden osallistuminen Nuorten parlamenttiin innostaa muita nuoria yhteiskunnallisten aiheiden pariin ja toimintaa voidaan käyttää nuorten aktivoinnissa. Oppilasedustajat ovat toimineet mallina vaikuttamisesta muille oppilaille. Toimintaa on voitu hyödyntää myös oppilaiden motivoimisessa ja kiinnostuksen herättämisessä politiikan seuraamiseen. Lisäksi Nuorten parlamentissa mukana olleita oppilaita on ollut mukana asiantuntijoina, kun eduskunta-aihetta on käsitelty oppitunneilla.

Ehkä vaikuttavimmin ovat kokemukset siirtyneet tähän kuntaan:

> *"Olemme jo kolmen vuoden ajan järjestäneet ysiluokkalaisille kunnan päätöksentekoon perehdyttävän Nuorten Vaikuttamispäivän, jossa on osittain käytetty esimerkkinä Nuorten Parlamentin täysistunnon toimintaa. Samoin oppitunneilla olemme laatineet kotikuntaamme [---] koskevia kysymyksiä ja aloitteita, joita on esitelty kunnan päätöksentekijöille."*

Nuorilta osallistujilta kysyttiin myös sitä, keiden kaikkien kanssa nämä ovat keskustelleet Nuorten parlamentista. Nuoret osallistujat puhuvat kokemuksestaan verrattain laajalle joukolle niitä nuoria, joihin heillä on kosketus. Vastausvaihtoehdoissa eroteltiin luokkatoverit muista oppilaista. Tällä pyrittiin kartoittamaan koulun tasolla tapahtunutta keskustelua. Samoin eroteltiin myös ystävät ja harrastuskaverit, joiden eroksi kysymyksen tekijät mielsivät kanssakäymisen tason. Ystäviin on lähempi suhde kuin harrastuksen kautta tavattuihin muihin nuoriin. Tälläkin otoksella voi arvioida, että tilaisuudesta on haluttu keskustella varsin laajan joukon kanssa.

Nuoria osallistujia pyydettiin kuvailemaan, millaista mahdollista muutosta osallistuminen Nuorten parlamenttiin on saanut aikaan henkilökohtaisesti, koulussa, ystäväpiirissä tai muussa yhteydessä. Olimme kiinnostuneita myös siitä, mitä osallistuja koki oppineensa toiminnan aikana.

Taulukko 4. Keskustelin Nuorten parlamentista ainakin joskus (voit valita useamman vaihtoehdon)

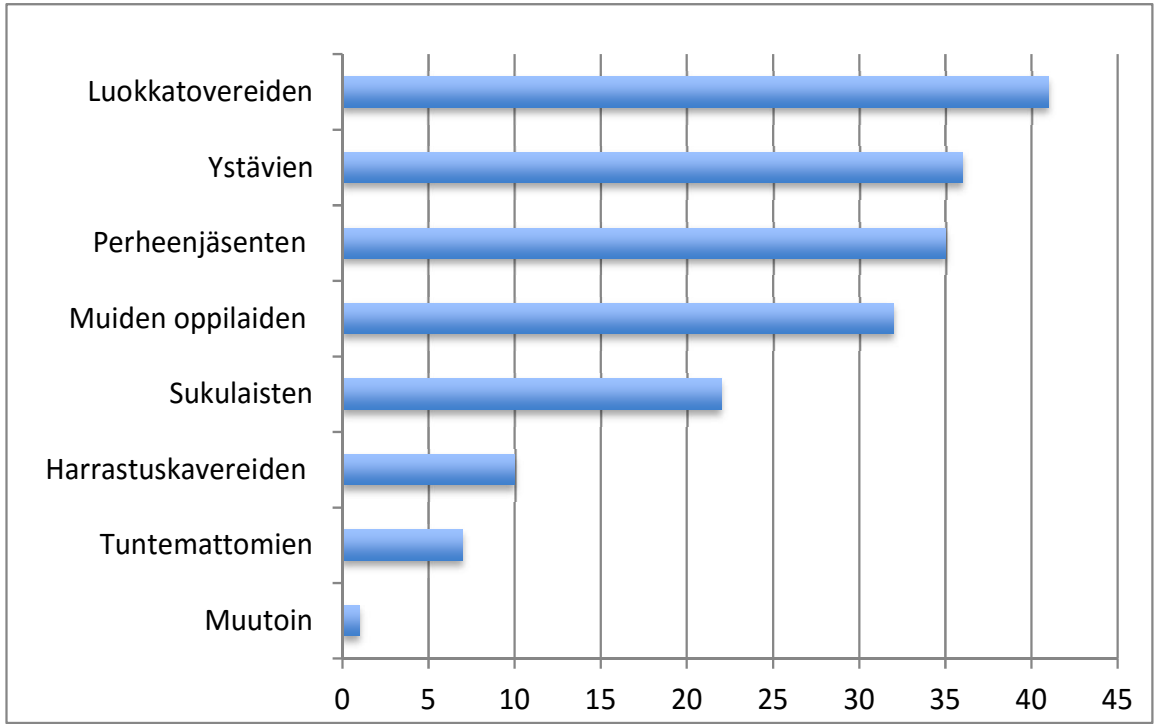

Nuoret kuvailivat toiminnan saaneen heidät kiinnostumaan politiikasta todella paljon ja saaneen heidät harkitsemaan poliittista uraa. Tai kuten eräs vastasi "minulle se sai aikaan kipinän päästä eduskuntaan joskus aikuisenakin vaikuttamaan asioiden kulkuun. Nähtäväksi jää vielä toteutuuko se".

Vastauksien joukossa oli myös kuvaus siitä, miten osallistuja oli inspiroitunut rakentamaan omaa poliittista näkökulmaansa. Henkilökohtaisen "identiteettityön" lisäksi kyseinen henkilö oli onnistunut vaikuttamaan myös ystäviensä poliittisiin näkökulmiin. Samaan kokemusjoukkoon kuuluivat maininnat siitä, että osallistujan itsetunto mennä mukaan politiikkaan on noussut tai että kantaa eri asioihin voi ottaa rohkeammin.

Nuoret kuvailivat oppineensa paljon kansanedustajien työstä, eduskunnasta ja sen toiminnasta. Kokemus oli opettanut arvostamaan erilaisia näkökulmia. Toimintaan osallistunut tietää enemmän myös politiikasta, puoluetoiminnasta ja puolueiden näkökannoista.

Tapahtumasta kertominen oli herättänyt paljon kiinnostusta ystävien ja sukulaisten keskuudessa. Eräs osallistuja pohti, että "mahdollinen muutos on ehkä se, että nyt saan perheeni ja muut läheiset enemmän ymmärtämään politiikkaa".

Vaikutuksesta saattoi todeta empivästi, että toiminnalla ei ollut suurta vaikutusta tai sitten kuvailla leikkisästi "olen kaveripiirini viisain :)".

Kansanedustajat seurasivat istuntoa istuntosalin lehteriltä.

Nuorten parlamentin istuntopäivän ohjelmaosioiden arviointia

Nuorten parlamentti -istunnossa toteutettiin nyt ensimmäistä kertaa täysistuntosalissa tapahtuva ajankohtaiskeskustelu. Viidennes vastaajista valitsi väitteet, joissa väitettiin kokemusta ajankohtaiskeskustelusta ja sen teeman valintaa onnistuneeksi. Tilaisuuden pituuskin oli vastaajien mielestä sopiva, sillä vain noin 5 % valitsi vaihtoehdon, jossa väitettiin keskusteluun varattua aikaa liian lyhyeksi. Vastaajilla oli mahdollisuus antaa kehittämisehdotuksia. Niissä toivottiin selkeämpiä ohjeita osallistujille siitä, mitä salissa tapahtuu. Ohjeet puheenvuorojen laatimiseen olivat kuitenkin olleet riittävät. Vastaajat toivoivat lisää vuorovaikutteisuutta ja mahdollisuutta kommentoida puheita. Ajankohtaiskeskusteluun toivottiin lisää autenttisuutta. Kehittämisehdotuksiin nostettiin myös se, että istunto voisi olla pidempi ja jatkokysymyksiä olisi mahdollista esittää.

Suullinen kyselytunti arvioitiin onnistuneeksi kokemukseksi noin 19 %:n mielestä. Seuraavaksi eniten oltiin sitä mieltä, että esitetyt kysymykset olivat relevantteja nuorten kannalta. Kehittämisehdotuksiin kirjattiin toive äänestysten määrän lisäämisestä. Ministereiden toivottiin vastaavan selvemmin, suoraan kysymykseen eikä paperista lukien tai "peruspoliittisella puheella". Esille nostettiin myös lisäkysymysten esittämisen mahdollisuus. Erikseen kritisoitiin sitä, että samasta koulusta oli päiväjärjestykseen päässyt kaksi kysymystä ja samat koulut istunnosta toiseen pääsevät esittämään kysymyksiä. Ehdotusta äänestysaiheiden kertomisesta etukäteen perusteltiin sillä, että näin oppilasedustajilla olisi olemassa tarvittavat tiedot asioiden päättämiseen.

Toimittajaoppilaille tarkoitettua Poliitikko nonstop -tilaisuutta haluttaisiin kehittää siten, että kansanedustajien vastaukset olisivat lyhyempiä, jolloin useampi oppilas pääsisi kysymään. Reilu 22 % vastaajista oli valinnut väitteen siitä, että kokemus oli onnistunut. Kukaan ei ollut valinnut väitettä siitä, että tilaisuus olisi ollut liian pitkä.

Opettajille tarkoitetun tilaisuuden ohjelmaa jouduttiin muuttamaan, mikä aiheutti hieman negatiivisväritteistä kommentointia. Toisaalta tilaisuudessa pidettyä alustusta eduskunnan kansainvälisestä toiminnasta kiiteltiin mainioksi ja mielenkiintoiseksi.

Vastaanotolla puhemies Maria Lohela (ylhäällä vasemmalla) ja monet muut kansanedustajat olivat mukana tapaamassa nuoria.

Summary

The activities of the Finnish Youth Parliament are intended for students in upper level of comprehensive school. The goal of these activities is to encourage students to get involved and have their say on matters that are important to young people. The activities began in 1998.

The goals of the Youth Parliament are:

- To support the participation and engagement of children and adolescents.
- To encourage children and young people to take an interest in citizenship activities, and the Parliament in particular.
- To develop the processes in order to improve young people's opportunities to be heard and make a difference.

The Youth Parliament is organised as a cooperative effort of the Parliament of Finland and Development Centre Opinkirjo. The most important forms of activity include the parliament clubs for students in 8th and 9th form, club events, and other events under topical themes relevant to society. The activities reach their climax in the annual plenary session of the Youth Parliament, organised in the form of an oral Question Time session. A total of 300 young people and 100 club leaders take part in the plenary session day.

At most schools, the Youth Parliament activities are the responsibility of the teacher of History and Citizenship Education. The activities usually take the form of a Parliamentary Club or as a part of the student union activities. The Youth Parliament work can also be incorporated into the curriculum. Optional courses and youth council activities are all used as the setting for Youth Parliament activities at schools and in municipalities.

The Youth Parliament is inspiring for teachers and students alike!

Club event on 28 January 2015

The Parliament and the Development Centre Opinkirjo organised a club event on the topic of 'The web and Freedom of Speech' in cooperation with the Päivälehti Museum. The event is part of the seminar "Eläköön tasavalta" that celebrates the 150th anniversary of former President K.J. Ståhlberg. The focus point with young people was the meaning of freedom of speech in the world of electronic communication.

Assignment package for student journalists

The purpose of the publication is to offer tools for the Parliament Clubs' student journalists.

Social media

The online home base of the Youth Parliament, the website Nuorteneduskunta.fi was redesigned. There is a blog used by the Youth Parliament at the address (nuortenparlamentti.blogspot.fi) and a Facebook page (fi-fi.facebook.com/pages/Nuorten-parlamentti). Tweets were requested using the hashtag #nuortenparlamentti.

Session day of the Youth Parliament 15 April 2016

Due to the renovation project of the Parliament House, the plenary session of the Youth Parliament took place in the temporary facilities used by the Parliament, in the chamber at the Sibelius Academy. 199 student representatives from 109 Parliamentary Clubs attended the session, alongside 101 student journalists and 109 club leaders, from different parts of Finland.

Instead of committee work, a topical discussion on the theme 'Youth Well-Being - Factors and Current Situation' was organised for the student representatives in the chamber.

The student journalists convened in the Pikkuparlamentti building for the Politics nonstop event, where questions on topical issues were presented to the young MPs. The Parliamentary Clubs had also scheduled meetings with MPs and ministers.

An event of their own was organised for club leaders, where the theme of refugees and immigration was discussed.

The plenary session was chaired by the Speaker of Parliament, Maria Lohela. Ten ministers from the Government of Finland were present and answered questions from the student representatives. Of all the submitted questions, 38 had been picked for the plenum session agenda, and there was time to address 29 of these. This time, there were two votes, one of which was about banning the sale of tobacco products and one on the timing of school summer holidays. The tobacco sales ban gained 127 votes in favour and 61 against. The young people were also ready for a radical move of the summer holidays. The vote was in favour of moving the start of the summer holiday to one week before Midsummer and the end to the beginning of September, with a voting result of 110 to 73. These results were also noted in the media.

Young people had the chance to have their say on the selection of the theme of the topical discussion and the questions on the plenary session agenda. About half of the questions were picked for the agenda based on a vote; the other half were selected at the Parliament. The following criteria are considered when putting the agenda together: regions (questions from each electoral district in proportion to the attending clubs), the sectors of the ministers represented, sex and language of the students presenting the questions.

The members of parliamentary clubs submitted a total of 159 questions for the plenary session.

The topics of the questions were divided between the ministers as follows:

Prime minister	**10**
Minister for Foreign Affairs	**7**
Minister of Finance	**12**
Minister of the Interior	**18**
Minister of Economic Affairs	**5**
Minister of Social Affairs and Health	**5**
Minister of Family Affairs and Social Services	**4**
Minister of Transport and Communications	**8**
Minister for Foreign Trade and Development	**1**
Minister of Justice and Employment	**21**
Minister of Defence	**2**
Minister of Education and Culture	**57**
Minister of Agriculture and Environment	**9**
Total	**159**

The plenary session was followed by a reception by the Speaker of Parliament for attendees of the Youth Parliament and invited guests. The reception gave the young people the opportunity for active discussion with the ministers and Members of Parliament present.

What do these activities seem like through the eyes of the teachers and students?

Electronic feedback was collected on the Youth Parliament activities. According to the feedback, the day of the plenary session was a great experience for everyone involved. It was requested that the respondents describe how attending has possibly influenced their teacher's tasks or what do the young people feel they have learnt through participation in the Youth Parliament.

The teachers often stated that having someone from their class attend the Youth Parliament also promotes other students' interest in politics and the activities are a great way to activate young people. Student representatives have been role models for other students on how to make a difference. It has been possible to use the activities of the Youth Parliament to increase students' motivation and to get them interested in following politics. Furthermore, the students who have attended the Youth Parliament have come in as experts when the topic of the Parliament has been discussed in class.

The young people described how they have learnt a lot about the tasks of the Members of Parliament, the Parliament and how it works, and they have learnt to value different opinions. The responses also reflected the participants' better understanding of politics, party activities, party views and their representatives, and how the Parliament works.

The young people also described how interested their friends and families had been when they talked about their experience. One of the attendees suggested that a possible change could be that they could now get their family and other people close to them to understand politics better.

Selfieitä otettiin, tässä mukana pääministeri Juha Sipilä.

Teksti: Kristiina Hakala ja Tiina Karhuvirta
Kannen kuva: Hanne Salonen / Eduskunta
Muut kuvat: Hanne Salonen / Eduskunta, Jarno Kuusinen / All Over Press / Eduskunta ja Ida Pimenoff
Taulukot: Tiina Karhuvirta
Taitto: Arja Bellinger
Summary: Semantix Finland Oy
ISSN 2323-9514 (verkkojulkaisu)

Liite 1. Nuorten parlamenttiin 15.4.2016 ilmoittautuneet kerhot

Helsingin vaalipiiri

Arabian peruskoulu	*Helsinki*
Aurinkolahden peruskoulu	*Helsinki*
Grundskolan Norsen	*Helsingfors*
Kruununhaan yläasteen koulu	*Helsinki*
Porolahden peruskoulu	*Helsinki*
Åshöjdens grundskola	*Helsingfors*

Uudenmaan vaalipiiri

Ehnroosin koulu	*Mäntsälä*
Espoon yhteislyseon koulu	*Espoo*
Espoonlahden koulu	*Espoo*
Hagelstamska skolan	*Grankulla*
Hangö högstadium	*Hangö*
Harjurinteen koulu	*Loviisa*
Härkävehmaan koulu	*Hyvinkää*
Järvenpään Yhteiskoulu	*Järvenpää*
Kaitaan koulu	*Espoo*
Karakallion koulu	*Espoo*
Karjaan yhteiskoulu	*Raasepori*
Kartanon koulu	*Järvenpää*
Kasavuoren koulu	*Kauniainen*
Keravanjoen koulu	*Kerava*
Kilonpuiston koulu	*Espoo*
Klaukkalan yläaste	*Nurmijärvi*
Koivukylän koulu	*Vantaa*
Leppävaaran koulu	*Espoo*
Länsimäen koulu	*Vantaa*
Mainingin koulu	*Espoo*
Martinlaakson koulu	*Vantaa*
Mattlidens skola	*Esbo*

Nöykkiön koulu	*Espoo*
Otalammen koulu	*Vihti*
Peltolan koulu	*Vantaa*
Pornaisten Yhtenäiskoulu	*Pornainen*
Ruusuvuoren koulu	*Vantaa*
Simonkylän koulu	*Vantaa*
Sipoon nuorisovaltuusto	*Sipoo*
Tapiolan koulu	*Espoo*
Tiistilän koulu	*Espoo*
Winellska skolan	*Kyrkslätt*

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Hirvikosken yhtenäiskoulu	*Loimaa*
Perniön yhteiskoulu	*Salo*

Satakunnan vaalipiiri

Eurajoen yhteiskoulu	*Eurajoki*
Itä-Porin yhtenäiskoulu	*Pori*
Kaarisillan yhtenäiskoulu	*Pori*
Länsi-Porin koulu	*Pori*
Meri-Porin yhtenäiskoulu	*Pori*
Pohjanlinnan koulu	*Kankaanpää*
Porin Lyseon koulu	*Pori*
Porin suomalaisen yhteislyseon koulu	*Pori*
Raumanmeren peruskoulu	*Rauma*
Uotilanrinteen peruskoulu	*Rauma*

Hämeen vaalipiiri

Forssan Keskuskoulu	*Forssa*
Hakkalan koulu	*Hämeenlinna, Lammi*
Harjunrinteen koulu	*Riihimäki*
Hollolan yläaste	*Hollola*
Hämeenlinnan yhteiskoulu	*Hämeenlinna*
Iittalan yhtenäiskoulu	*Hämeenlinna*

Lahden yhteiskoulu	*Lahti*
Padasjoen yhtenäiskoulu	*Padasjoki*
Salpausselän koulu	*Lahti*
Turengin yhteiskoulu	*Janakkala*

Pirkanmaan vaalipiiri

Anna Tapion koulu	*Pälkäne*
Hakkarin koulu	*Lempäälä*
Juhannuskylän koulu, luokat 7-9	*Tampere*
Kaukajärven koulu	*Tampere*
Nokianvirran koulu	*Nokia*
Oriveden Kaupunki / Nuorisovaltuusto	*Orivesi*
Pitkäjärven koulu	*Kangasala*
Pohjois-Hervannan koulu	*Tampere*
Sääksjärven koulu	*Lempäälä*
Tampereen yliopiston normaalikoulu	*Tampere*
Vesilahden yläaste	*Vesilahti*

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Helilän koulu	*Kotka*
Kankaisten koulu	*Kangasniemi*
Kesämäenrinteen koulu	*Lappeenranta*
Sammonlahden koulu	*Lappeenranta*
Savonlinnan normaalikoulu	*Savonlinna*
Simpeleen yhteiskoulu	*Rautjärvi*
Virolahden yläaste	*Virolahti*

Savo-Karjalan vaalipiiri

Arppen koulu	*Kitee*
Kesälahden koulu	*Kitee, Kesälahti*
Pielisjoen koulu	*Joensuu*

Vaasan vaalipiiri

Alahärmän yläkoulu	*Kauhava*
Hakalahden koulu	*Kokkola*

Jaakko Ilkan koulu	*Ilmajoki*
Jalasjärven yläaste	*Jalasjärvi*
Kristinestads högstadieskola	*Kristinestad*
Laihian keskuskoulu	*Laihia*
Lucina Hagmanin koulu	*Kokkola*
Nurmon yläaste	*Seinäjoki*
Seinäjoen lyseo	*Seinäjoki*
Ylistaron yläaste	*Seinäjoki*
Ähtärin yhteiskoulu	*Ähtäri*

Keski-Suomen vaalipiiri

Lievestuoreen koulu	*Laukaa*
Petäjäveden yläaste	*Petäjävesi*
Sydän-Laukaan koulu	*Laukaa*

Oulun vaalipiiri

Gumeruksen koulu	*Siikajoki*
Kempeleen kirkonkylän yhtenäiskoulu	*Kempele*
Myllytullin koulu	*Oulu*
Oulaisten yläkoulu	*Oulainen*
Oulun normaalikoulu	*Oulu*
Pitkäkankaan koulu	*Oulu*
Raumankarin koulu	*Kalajoki, Himanka*
Rukan koulu	*Kuusamo*
Utajärven koulu	*Utajärvi*
Ylikylän yhtenäiskoulu	*Kempele*

Lapin vaalipiiri

Hepolan koulu	*Kemi*
Hetan peruskoulu	*Enontekiö*
Ounasvaaran peruskoulu	*Rovaniemi*

Liite 2. Nuorten parlamentin istuntopäivän ohjelma 15.4. 2016

8.00 – 10.00	Sisääntulo ja ilmoittautuminen
8.00 – 10.30	Aamiainen Pikkuparlamentin ravintolassa
10.15 – 10.45	Harjoitukset oppilasedustajille
10.15 – 11.30	Poliitikko nonstop: toimittajaoppilaat kysyvät kansanedustajapaneelilta
10.30 – 11.30	Kerhonohjaajien tilaisuus
10.45 – 11.30	Oppilasedustajien tilaisuus
11.30 – 12.00	Tauko kaikilla osallistujilla
12.00 – 13.00	**Nuorten parlamentin täysistunto**
13.15 – 15.15	Puhemiehen vastaanotto Pikkuparlamentin ravintolassa
16.15	Päivä päättyy, ovet suljetaan